

[Aktualno](#) [Branitelji](#) [Nekategorizirano](#)

U fokusu “Domoljubnog” – 4 – SOKOLOVI- slavonska vojna elita koja se pamti

18. srpnja 2020. [Antun Brađašević](#)

Dana 15. srpnja 2020. godine, u znak sjećanja na događaj prije 27 godina kada su na južnom ratištu kod sela Gnojnice nedaleko Mostara poginula osmorica pripadnika 4. pješačke bojne 5. gardijske brigade Sokolovi, Udruga veterana 3. gardijske brigade Kune Nova Gradiška, upriličila je komemorativnu svečanost na koju se okupilo 50-tak nekadašnjih hrvatskih dragovoljaca Domovinskom rata, koji su sada aktivnih u braniteljskim udrugama novogradiškog kraja, a bili su tu i gosti iz Vinkovaca, slavonskog grada koji godinama bio baza 5. gardijske brigade SOKOLOVA. Pored spomen obilježja poginulim, smrtno stradalim i preminulim hrvatskim braniteljima i pored spomen biste prvom hrvatskom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu položeni su vijenci i zapaljeni lampioni te se minutom šutnje i molitvom odala počast. Poslije komemoracije bio je zajednički ručak na izletištu Strmac.

Umirovljeni časnički namjesnik **Dražen Rossi** predsjednik spomenute novogradiške udruge predvodio je komemorativni skup, a bili su tu i predstavnici Udruge veterana 5. gardijske brigade iz Vinkovaca predvođeni predsjednikom te udruge i Udruge HVIDR-e Vinkovci, umirovljenim satnikom **Zoranom Marunčekom**. Kako je pročitano u prigodnoj kraćoj povjesnici, toga dana 1993. godine u borbama su poginuli **Miroslav Butumović, Tihomir Dević, Dražen Kufner, Zvonimir Ložić, Ivica Sekulić, Željko Mikolčević, Drago Stepić i Milan Vlaović**, a 54 pripadnika postrojbe je bilo ranjeno. Iz jednog drugog izvora doznajemo kako je se osim nabrojanih pripadnika 4. bojne 5. gardijske brigade, kao poginuli toga dana vode i vojnici iz drugih postrojbi te brigade a to su: **Željko Šmit, Nedjeljko Šućurović i Mario Juračić**. O ovom događaju kao i o samoj brigadi odlučili smo saznati više „iz prve ruke“ razgovarajući s dvojicom pripadnika te postrojbe koji su prošli spomenuto ali i brojna druga bojišta a to su umirovljeni satnik **Zoran Marunček** i umirovljeni bojnik **Marko Derežanin**.

Samo ukratko malo podataka o 5. gardijskoj brigadi: Ustrojena je 5. listopada 1992. godine a djelovala je do 28. veljače 2003. godine kada je došlo do još jednog u nizu preustroja Hrvatskih oružanih snaga. Temelj Sokolovima dali su branitelji Vukovara, pripadnici 204. "A" brigade, te pripadnici drugih postrojbi iz tog dijela Slavonije: 2. pješačke bojne (vinkovačka) 3. gbr; 3. satnije (novogradiška) 3. bojne 3. gbr, 105., 106., 107., 108., 109., 121., 123., 124., 132. i 157. brigade HV-a, pripadnici MUP-a RH, branitelji i dragovoljci iz drugih postrojbi te drugih zemalja. Ova brigada je ustrojena uglavnom od slavonskih postrojbi, no posebno je značajan podatak kako je brigada imala respektabilan ratni put ratovanja u Slavoniji i Baranji i na Južnom bojištu, te kako je brigadom zapovijedao general **Ivan Kapular**. Tijekom Domovinskog rata 83 pripadnika 5. gardijske brigade je poginulo, a oko 300 pripadnika je bilo ranjeno. Ime „Sokolovi“ i dalje je prisutno u Hrvatskoj vojsci, naime u okviru Gardijska oklopno-mehanizirana brigade sa sjedištem u Vinkovcima, djeluje 1. mehanizirana bojna Sokolovi.

Evo što nam je o samoj akciji u kojoj su 15. srpnja 1993. godine stradali pripadnici 5. gardijske brigade rekao jedan od sudionika **Marko Derežanin**:

„Mi smo ondje branili opstojnost našeg hrvatskog naroda i požrtvovno smo to činili. Ovu akciju ja sam revoltirano nazvao „Grlom u jagode“. Zašto? Pa bili smo ondje nekoliko dana, osmatrali prostor i nismo uočili nikakva kretanja protivničkih snaga. Kada smo došli nadomak kuća u selu Gnojnice, sasula se na nas paljba sa svih strana. Neprijatelji su bili na uzvisini, ali jako dobro utvrđeni, ukopani, zaštićeni, a mi smo išli iz pravca heliodroma na ulazu u Mostar. U početku akcije sam bio u zapovjedništvu no odmah potom i na terenu. Digli smo naše tenkove kako bi napravili dimnu zavjesu, kako bi smo mogli izvući naše ljude. Četvoricu naših poginulih kolega nismo uspjeli izvući nego su nakon mjesec dana njihova mrtva tijela razmijenjena nakon pregovora s neprijateljskom stranom. Taj događaj je za nas pripadnike 4. bojne 5. gardijske brigade najgori ratni dan kojeg smo doživjeli. U spomen na naše poginule prijatelje unatrag nekoliko godina nekolicina ranjenih kolega u toj akciji pokrenula je inicijativu da se na taj dan okupimo i odamo počast našim poginulim, što smo to učinili i ove godine. S obzirom da je iz naše 3. satnije 3. bojne 3. gardijske brigade ustrojena 4. bojna 5. gardijske brigade, naša Udruga veterana 3. gardijske brigade Nova Gradiška preuzela je organizaciju ove obljetnice. Još bih dodao jednu važnu novost. Naša Udruga je nedavno promijenila Statut i donijela odluku kako u članstvo možemo primati sve članove 4. bojne 5. gardijske brigade, što i činimo.“

U Novoj Gradiški na ovogodišnjem obilježavanju 27. obljetnice teških borbi 5. gardijske brigade na Južno bojištu bila je nazočna nekolicina nekadašnjih pripadnika te postrojbe iz Vinkovaca. Među njima je bio i predsjednik Udruge veterana 5. gardijske brigade iz Vinkovaca koji je ujedno i predsjednik Udruge HVIDR-e Vinkovci umirovljeni satnik **Zoran Marunčec**.

„Već godinama i na državnoj razini uspješno surađujemo s predstavnicima 3. gardijske brigade koji su kasnije u preustroju postali naši članovi. Mi znamo što smo bili, što smo radili i tko smo. Mi moramo i dalje voditi brigu o hrvatskim braniteljima i vrijednostima Domovinskog rata. Umjesto puškom sada se trebamo za temeljne domoljubne vrijednosti izboriti govorom i pisanjem o tome kako bi smo upoznali mlade naraštaje o tome kako se stvarala Hrvatska. Proveo sam punih 20 godina u postrojbama Hrvatske vojske i umirovljen sam 2011. godine kao invalid Domovinskog rata i neću dozvoliti da hrvatski branitelji budu na marginama hrvatskog društva, zato podržavam ovakva sjećanja i odavanje počasti našim prijateljima i nakon toliko godina. Uoči početka rata, ranih 90.-tih radio sam na željeznici, a tada 1991. godine postajem član HOS-a i hrvatski gardist koji je prošao mnoga ratišta. Bez gardijskih brigada opstojnost hrvatskog naroda ne bi bila moguća ne samo u Hrvatskoj nego i u BiH. Naše Kune i Sokolovi, naši slavonski gardisti su ono što se kaže „vrh vrhova“ i na to sam jako ponosan. Imao sam čast biti dio svega toga kada se stvarala Hrvatska i pisala novija hrvatska povijest. Moramo govoriti istinu kako je bilo. Nedavno smo napravili neke izmjene u statutu Udruge veterana 5. gardijske brigade kako bi smo postali građanska udruga ikako bi omogućili da naša i ostala djeca mogu biti članovi naše udruge. Osobno smatram kako je, kada je riječ o brizi o hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji, napravljen najveći pomak kada je naš ratni prijatelj general Tomo Medved došao na funkciju ministra u Ministarstvu hrvatskih branitelja. On uvijek i nas iz braniteljskih udruge

pita za mišljenje i dobro je što će on ostati na toj funkciji i sada kada se formira nova hrvatska vlada. Smatram kako Zakon o hrvatskim braniteljima u nekim segmentima još treba doraditi i to će se vjerojatno i učiniti. Naša Udruga veterana 5. gradijske brigade trenutno broji 550 članova i imamo podružnice u Vinkovcima, Vukovaru, Osijeku, Zagrebu i Đakovu. Nastojimo imati što bolju suradnju sa drugim braniteljskim i stradalničkim udrugama. Zajedno moramo djelovati u zaštiti naših prava. O tome je često znala govoriti i bivša hrvatska predsjednica Kolinda Grabar Kitarović. Ona je ukazivala na nužno zajedništvo članova tih udruga i činjenicu kako neki žele unijeti razdor među nas. Neki čak kritiziraju nas što obilježavamo obljetnice iz Domovinskog rata pa kažu kako samo bez veze trošimo novac i kako to nije potrebno. Osobno sam s nekolicinom mojih prijatelja iz Vinkovaca danas došao ovdje u Novu Gradišku. Mi smo došli o svom trošku a ne na teret udruge. Svi smo bili u gardijskim postrojbama od početka njihovog ustroja. Jedan je bio tenkist, jedan zapovjednik bojne, drugi su bili, kako kažu „obični vojnici”. Ali mi volimo doći vidjeti naše prijatelje s kojima smo godinama ratovali i dijelili i dobro i zlo. I mi u Vinkovcima organiziramo ovakve događaje, pa pozivamo u goste naše prijatelje, kao i oni nas. To je jako lijepo i potrebno i to nam puno znači. Ako mi nećemo brinuti o obilježavanju važnih događaja iz Domovinskog rata, a tko će?”- rekao je Marunček na kraju našeg razgovora.

Autor: **Antun Brađašević**

1-1

2-2

SJEĆANJE
na poginule pripadnike
5. gardijske brigade «SOKOLOVI»

15. srpnja 1993.

Željko Šmit – Izvidnička satnija
Nedjeljko Šučurović – Izvidnička satnija
Mario Juračić – Izvidnička satnija
Miroslav Butumović – 4. bojna
Tihomir Dević – 4. bojna
Dražen Kufner – 4. bojna
Zvonimir Ložić – 4. bojna
Željko Micolčević – 4. bojna
Drago Stepić – 4. bojna
Miroslav Vlaović – 4. bojna
Ivica Sekulić – 4. bojna

3-2

4-2

5-2

6-1

7-1

